

Sygn. akt: II Cz 748/13

POSTANOWIENIE

Dnia 09 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Starosta (spr.)

Sędziowie: : SO Wojciech Borodziuk

SO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 09 grudnia 2013 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku wierzyciela : Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w B.

przeciwko dłużnikom: T. K. i K. K.

o egzekucję świadczenia pieniężnego

w przedmiocie wniosku dłużników na obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie Km 2004/11

na skutek zażalenia dłużnika T. K.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 12 lipca 2013 r.

sygn. akt XII Co 4647/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Na oryginale właściwe podpisy

II Cz 748 /13

UZASADNIENIE

Dłużnicy złożyli wniosek o umorzenie kosztów postępowania egzekucyjnego ustalonych postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie Km 2004/11 na kwotę 316,18 zł. W uzasadnieniu powołali się na swoją trudną sytuację finansową i życiową.

Komornik w odpowiedzi na wniosek wskazał, że opłata stosunkowa została ustalona zgodnie z art. 49. Ust 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji i odpowiada nakładowi pracy Komornika.

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił wniosek dłużników o obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy J. G. z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie Km 2004711.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że nie jest uprawniony do umorzenia opłaty stosunkowej w całości, a jedynie zgodnie z art. 49 ust. 10 ukse sąd może, uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów, obniżyć wysokość opłat, o których mowa w ust. 1 i 2.

W niniejszej sprawie wnioski dłużników należy traktować jako wniosek o obniżenie opłaty stosunkowej ustalonej przez Komornika postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2013 r. na kwotę 316,18 zł.

Zasadą w postępowaniu egzekucyjnym, określoną w art. 770 kpc, jest ponoszenie kosztów egzekucji przez dłużnika. Dłużnik zatem zawsze ponosi koszty egzekucji, ale tylko w zakresie kosztów, które są zarazem niezbędne i celowe, a zatem wprost zmierzają do wyegzekwowania konkretnego świadczenia (zasada kosztów celowych).

Zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U.2011.231.1376 j.t. ze zm.), zwanej dalej ukse, za prowadzenie egzekucji i inne czynności wymienione w ustawie komornik pobiera opłaty egzekucyjne. Ich wysokość w niniejszej sprawie wskazuje art. 49 ust. 2 ukse, który stanowi, iż w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

W przedmiotowej sprawie postępowanie egzekucyjne umorzyło się z mocy samego prawa. Komornik od dłużników nie wyegzekwował. Wartość świadczenia pozostałego do wyegzekwowania należy zatem ustalić zgodnie z żądaniem zawartym we wniosku egzekucyjnym. Pojęcie „świadczenie pozostałe do wyegzekwowania” powinno odnosić się bowiem do tej części należnego od dłużnika świadczenia, która nie została spełniona do rąk wierzyciela przez komornika wskutek dokonanych przez niego czynności egzekucyjnych (tak również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 29 października 2010 r. III CZP 82/09, OSNC 5/2010, poz. 67).

Zdaniem Sądu Komornik prawidłowo ustalił opłatę stosunkową w wysokości 316,18 zł, jako stanowiącą 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, które wynosi 3.167,77 zł (Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 lutego 2013 r. (M.P. 2013.107)).

Nie sposób podzielić stanowiska skarżących, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 2005 r. stwierdza, iż naliczanie opłaty stosunkowej jest niezgodne z Konstytucją.

W tym miejscu należy powołać się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2012 r. P 13/11, gdzie w uzasadnieniu Trybunał Konstytucyjny podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko zajęte w wyrokach z 17 maja 2005 r., 3ygn.. P 6/04 oraz z 8 maja 2006 r., 3ygn.. P 18/05, że „pobieranie opłaty egzekucyjnej w wypadku umorzenia postępowania co do zasady jest sprzeczne z zasadniczą, koncepcją ustawy o komornikach sądowych i egzekucji”, jednak wskazał, że stanowisko to nie powinno być opacznie rozumiane, w szczególności jako pozbawienie komornika prawa do opłaty egzekucyjnej w każdym wypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego i niezależnie od czasochłonności i pracochłonności czynności podjętych przez komornika przed umorzeniem tego postępowania.

Sąd Rejonowy wskazał, że opłaty egzekucyjna jest należnością komornika i nie stanowi ona jedynie wynagrodzenia za skutecznie przeprowadzoną egzekucję a jest daniną publicznoprawną określoną w ustawie co do wysokości, trybu uiszczenia i rozliczania. Opłaty te są przeznaczane na pokrycie kosztów działalności egzekucyjnej. Tym samym spełniają daleko ważniejszą funkcję niż tylko „wynagrodzenie” komornika.

W niniejszej sprawie postanowieniem z dnia 29 marca 2012 r. Komornik na wniosek wierzyciela zawiesił postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 2004/11, które następnie umorzyło się z mocy samego prawa, jednakże przed zawieszeniem postępowania podjął wszelkie czynności niezbędne do prawidłowej egzekucji, zgodnie z wnioskiem wierzyciela. W powyższej sprawie Komornik niezwłocznie po wpłynięciu wniosku dokonał zajęcia wierzytelności, wynagrodzenia

za pracę, ruchomości, a także szeregu innych czynności wyjaśniających i ustalających majątek dłużników, mających doprowadzić do skutecznej egzekucji.

W tym stanie rzeczy, przy uwzględnieniu nakładu pracy komornika należało uznać, iż Komornikowi należy się opłata egzekucyjna, w wysokości ustalonej zgodnie z art. 49 ust. 2 ukse. Zgodnie zaś z powołanym wcześniej art. 770 kpc zobowiązany do jej uiszczenia są dłużnicy.

Sąd nie znalazł podstaw do obniżenia tej opłaty z uwagi na sytuację majątkową i wysokość dochodów dłużników.

Przepis art. 49 ust. 10 ukse, pozwalający miarkować wysokość opłaty egzekucyjnej, stanowi odpowiednik wcześniej obowiązującego przepisu art. 49 ust. 2 ukse, który również przewidywał możliwość zmniejszenia opłaty w wypadkach szczególnie uzasadnionych. Zdaniem sądu obecnie obowiązująca regulacja również jest przepisem wyjątkowym, którego konieczność zastosowania pojawia się tylko wtedy, gdy mechanizm „zwykły”, regulowany przez art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach prowadziłyby do wyliczenia opłaty komorniczej w wygórowanej wysokości (wypadek „szczególnie uzasadniony”, wymagający miarkowania). Z rozważą należy sięgać po ten nadzwyczajny instrument, aby nie przyczynić się do osłabienia skuteczności i jakości egzekucji. Ocena przesłanek do obniżenia opłaty stosunkowej musi odnosić się do okoliczności konkretnego postępowania egzekucyjnego i sytuacji danego dłużnika.

Dłużnicy powołując się na trudną sytuację powinni ją wykazać, a tymczasem nie przedstawili żadnego dokumentu na poparcie zawartych w skardze twierdzeń o złej sytuacji zarówno materialnej jak i rodzinnej. Skoro instytucja przewidziana w art. 49 ust. 7 ukse może mieć zastosowanie jedynie w wyjątkowych wypadkach to skorzystanie z niej powinno być poprzedzone wnikliwą analizą okoliczności podanych przez wnioskującego. Brak jakichkolwiek dowodów w tym zakresie nie pozwala na uznanie, że sytuacja majątkowa dłużników przemawia za obniżeniem opłaty.

Sąd Rejonowy wskazał, iż to najczęściej trudne położenie dłużników powoduje brak płatności z ich strony i wszczęcie postępowania egzekucyjnego, jednakże nie można przyjąć, iż organy egzekucyjne powinny pobierać opłatę jedynie od dłużników, którzy wykazując się złą wolą nie chcą uregulować swoich wierzytelności, mimo posiadania środków finansowych.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 767 kpc orzekł jak w sentencji.

Zażalenie na to postanowienie wniósł dłużnik zaskarżając je w całości i zarzucił niedokładne rozpoznanie sprawy oraz działanie na korzyść komornika, bez zbadania akt egzekucyjnych. Wskazując na powyższe wniósł o uchylene postanowienia i obniżenie opłaty egzekucyjnej do minimum.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

zażalenie nie jest zasadne.

Wbrew zarzutowi skarżącego Sąd Rejonowy bardzo wnikliwie rozpoznał sprawę, nie opierając się tylko na odpowiedzi komornika na skargę dłużników, ale również analizując akta komornicze Km 2004 /11 i podjęte przez komornika czynności zmierzające do wyegzekwowania należności zgodnie z wnioskiem wierzyciela.

Zauważyć należy, co podkreślił również sąd pierwszej instancji, że przepis art. 49 ustęp 2 był przedmiotem kontroli zgodności z Konstytucją w wyrokach Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2006 r. (P 18/05, OTK-A 2006, Nr 5, poz. 53), z dnia 30 kwietnia 2012 r. (SK 4/10, OTK-A 2012, nr 5, poz. 59) i z dnia 20 listopada 2012 r. (SK 34/09, OTK-A 2012, Nr 11, poz. 144). Wskazując na konstytucyjność cytowanego przepisu, Trybunał Konstytucyjny zwracał uwagę na wyjątkowość mechanizmu miarkowania wysokości opłaty egzekucyjnej i konieczność zachowania przez sądy niezbędnego umiaru w kwalifikowaniu sytuacji dłużników, wnioskujących o obniżenie opłaty egzekucyjnej, jako „wypadków szczególnie uzasadnionych”.

Aktualnie obowiązująca regulacja art. 49 ustęp 7-10, wprowadzona ustawą z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o k.s.e. (Dz. U. Nr 40, poz. 228), obowiązującą od dnia 17 czerwca 2010 r., uszczegóławia sposób i zakres sprawowania

przez sąd, na wniosek stron postępowania egzekucyjnego, kontroli nad kształtowaniem przez komornika sądowego wysokości opłaty egzekucyjnej, rzutującej na ostateczny rozmiar kosztów postępowania egzekucyjnego obciążających dłużnika.

Uregulowany w cytowanych przepisach, mechanizm sądowego miarkowania opłaty egzekucyjnej ma charakter szczególny. Z treści i systematyki art. 49 ustęp 1 i 2 ustawy wynika, że zasadą jest pobieranie przez komornika od dłużnika, wraz z egzekwowanym świadczeniem pieniężnym, opłaty stosunkowej, obliczonej według zróżnicowanych stawek procentowych.

Organem uprawnionym do ustalenia wysokości opłaty egzekucyjnej jest komornik sądowy, a sąd, działając wyłącznie na wniosek strony, może obniżyć opłatę egzekucyjną, jeśli oceni, że przemawiają za takim rozstrzygnięciem, wykazane przez wnioskodawcę, okoliczności konkretnego postępowania egzekucyjnego, w szczególności nakład pracy komornika lub sytuacja majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów.

Wnioskodawcy swojej szczególnej sytuacji nie wykazali, a wbrew twierdzeniu zawartemu w zażaleniu sąd nie miał obowiązku działania z urzędu lub wzywania dłużników do przedłożenia stosownych dowodów na tę okoliczność.

Sąd rejonowy słusznie zatem oddalił wniosek uznając, że brak jest podstaw do obniżenia opłaty egzekucyjnej, ustalonej przez komornika zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397§ 2 k.p.c. zażalenie dłużnika oddalił.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem